

Osa-aikainen erityisopetus (laaja-alainen erityisopettaja)

Sisällysluettelo

Osa-aikainen erityisopetus (laaja-alainen erityisopettaja)

- Oppilaan oikeus osa-aikaiseen erityisopetukseen
- Osa-aikaisen erityisopetuksen järjestäminen
- Osa-aikainen erityisopetus tuen eri tasoilla
- Yhteistyö oppilaiden ja huoltajien kanssa
- Ohjeet Ekapelin asentamiseksi kotona
- Liitteet:

Outi Kivilevo (1-4)

- Laaja-alainen erityisopetus luokilla 1-4
- Lukuvuoden 2021-2022 toteutuma
- Lukuvuoden 2020-2021 toteutuma

Hyödyllisiä linkkejä

Ekapeli

Ekapeli on oppimisvaikeuksia tutkivien ammattilaisten laatima oppimisympäristö, joka kehittää lapsen lukusujuvuuden kehittymistä sekä kirjain-äänne-vastaavuuden oppimista. Pelin vaikuttavuutta on ehditty tutkia paljon ja sen myönteiset vaikutukset lukemisen kehittymiseen on todettu. Peliä suositellaan erityisesti niille, joiden lukusujuvuudessa on haasteita. Ykkösluokan aloittavilla peliä suositellaan ainakin niille, jotka tunnistavat alle 10 kirjainta. Peli on ladattavissa ilmaiseksi osoitteesta www.lukimat.fi. Alla myös ohjeet pelin lataamiseksi kotikoneelle. Pelaaminen vaatii rekisteröitymisen ja lukuun ottamatta Ekapeli-Alkua, pelejä voi pelata vain tietokoneella ja läppärillä. Suositusten mukaan tehokkainta on säännöllinen pelaaminen n. 15-20 min.päivässä. Pelejä on eskareille, ykkösille ja kakkosille ja erikseen maahanmuuttajille omat versionsa (mm. kielet arabia, viro, venäjä, kiina) Lukutaidon taso määrittlee ensisijaisesti pelattavan pelin. EO:lta lisätietoja pelistä. ohjeet ekapelin asentamiseksi tietokoneelle.pdf

Äidinkielen linkkejä

- Luki-Luukas
- Vinkkejä lukemisen harjoitteluun kotona

Matematiikan linkkejä

- Kertotauluja
- Tohtori Tulo
- AbacoMath

Oppimisvaikeuksiin liittyvät oppaat lapsille ja vanhemmille (OMIS)

- Oppaat matematiikan oppimisvaikeuksista
  - Opas lapsille matematiikan oppimisvaikeuksista
  - Opas vanhemmille matematiikan oppimisvaikeuksista
- Oppaat lukivaikeudesta
  - Opas lukivaikeudesta lapsille
  - Opas lukivaikeudesta vanhemmille

Päivi Tuomala (5-6)

Osa-aikainen erityisopetus luokilla 5 - 6

Mindfulness, tietoisuustaidot työyhteisön hyvinvoinnin välineenä

Mindfulness, helppoja harjoitteita lapsille, nuorille ja aikuisille

Tietoisuustaidot

Mitä ovat mindfulness -tietoisuustaidot?

Eriyttämisen keinoja

Lahjakkaiden opetus, eriyttäminen ylöspäin

Onnistu eriyttämisessä

Rakennetaan nuori vahvaksi

Lukituki

Pedagogiset asiakirjat

Tarkkaavuden tukeminen, vinkkejä keskittymisen tukemiseen

Tartu toimeen, toiminnanohjauksen ja työskentelytaitojen tukeminen

Ajattelun taidot

Liitteet:

Luetun ymmärtämisen opettaminen

Liitteet:

Miten selvitä tarkkaavaisuushäiriön kanssa? - Vinkkejä vanhemmille

Liitteet:

Muisti

Liitteet:

Muksuoppi

Liitteet:

Oppimistaitolomake

Liitteet:

Tarkkaavaisuuden kehityksen tukeminen

Liitteet:

Tunnekortteja

Liitteet:

Työkalupakki

Liitteet:

Eriyttämisen vinkkipankki

Kaisa Vainikka (7-9)

Laaja-alainen erityisopetus yläkoulussa

Lukuvuoden 2021-2022 toteuma (luonnos)

Lukuvuoden 2020-2021 toteutuma

Osa-aikainen erityisopetus (laaja-alainen erityisopettaja)

Oppilaan oikeus osa-aikaiseen erityisopetukseen

Oppilaalla, jolla on vaikeuksia oppimisessaan ja/tai koulunkäynnissään, on oikeus saada osa-aikaista erityisopetusta muun opetuksen yhteydessä. Osa-aikaisella erityisopetuksella pyritään parantamaan oppilaan oppimisedellytyksiä ja ehkäisemään oppimisen eri alueisiin liittyvien ongelmien kasvua. Osa-aikaista erityisopetusta annetaan oppilaille, joilla on esimerkiksi kielellisiä tai matemaattisiin taitoihin liittyviä vaikeuksia, oppimisvaikeuksia yksittäisissä oppiaineissa, vaikeuksia opiskelutaidoissa, vuorovaikutustaidoissa tai koulunkäynnissä. Osa-aikaisen erityisopetuksen tavoitteena on vahvistaa oppilaan oppimisedellytyksiä ja ehkäistä oppimisen ja koulunkäynnin vaikeuksia.

Osa-aikaisen erityisopetuksen järjestäminen

Osa-aikaista erityisopetusta annetaan joustavin järjestelyin samanaikaisopetuksena, pienryhmässä tai yksilöopetuksena. Osa-aikaisen erityisopetuksen tavoitteet ja sisällöt nivelletään oppilaan saamaan muuhun opetukseen. Osa-aikaisen erityisopetuksen toteuttamista suunnitellaan, sen tarvetta ja vaikutuksia arvioidaan opettajien keskinäisenä yhteistyönä sekä yhdessä oppilaan ja huoltajan kanssa. Osa-aikaisen erityisopetuksen järjestämisen suunnittelussa tehdään tarvittaessa yhteistyötä opettajien ja muun oppilashuoltohenkilöstön kanssa. Oppilaan oppimista arvioidaan opettajien yhteistyönä.

Osa-aikainen erityisopetus tuen eri tasoilla

Osa-aikaista erityisopetusta annetaan kaikilla tuen tasoilla. Tehostetun tuen aikana osa-aikaisen erityisopetuksen merkitys tukimuotona yleensä vahvistuu. Osana pedagogista arviota ja selvitystä arvioidaan oppilaan aikaisemmin saaman osa-aikaisen erityisopetuksen riittävyys ja vaikutus sekä oppilaan tarpeet osa-aikaiseen erityisopetukseen jatkossa. Oppimissuunnitelmaan ja HOJKSiin kirjataan myös osa-aikaisen erityisopetuksen tavoitteet ja antaminen.

Yhteistyö oppilaiden ja huoltajien kanssa

Osa-aikaisen erityisopetuksen toteuttamistavoista tiedotetaan oppilaille ja huoltajille. Osa-aikaista erityisopetusta pyritään järjestämään yhteisymmärryksessä oppilaan ja huoltajan kanssa. Heille annetaan tietoa sen merkityksestä oppimiselle ja koulunkäynnille, sekä oppilaan velvollisuudesta osallistua siihen. Työn vaikuttavuuden kannalta yhteistyö oppilaan ja huoltajien kanssa on merkityksellistä.

Ohjeet Ekapelin asentamiseksi kotona

Ekapelin eri versioiden pelaaminen kotona auttaa tutkitusti lukemisen ja luetun ymmärtämisen kehittämisessä! Ohessa ohje pelien asentamiseen.

Liitteet:

[Ohjeet Ekapelin asentamiseksi kotona](#)

0 kommenttia

Outi Kivilevo (1-4)

Laaja-alainen erityisopetus luokilla 1-4

Osa-aikaista erityisopetusta saavat oppilaat, joilla on tuen tarvetta oppimiseen liittyvissä asioissa. Osa-aikainen erityisopetus on oppilaan kokonaisvaltaista muuhun opetukseen nivoutuvaa oppimisvaikeuksia ennaltaehkäisevää ja korjaavaa opetusta. Opetus perustuu opetussuunnitelmaan ja oppilaan yksilöllisiin tarpeisiin.

Tuki voi liittyä kielellisiin taitoihin (mm. lukeminen, kirjoittaminen), matematiikkaan, englannin kieleen, tarkkaavuuteen, toiminnanohjaukseen, hahmottamiseen, motoriikkaan tai sosiaalisiin taitoihin. Puheopetusta saavat tarvittaessa ensimmäisen luokan oppilaat.

Tukea voi saada kaikilla tuen tasoilla:

- yleinen tuki; lyhytkestoista tukea jossakin oppimisen osa-alueella
- tehostettu tuki; säännöllistä tukea ja useita tukimuotoja
- erityinen tuki; usein yksilöllistettyjä oppiaineita

Tukea tarjotaan pääasiallisesti pienissä joustavissa ryhmissä tai samanaikaisopetuksena luokassa.

Erityisopettaja arvioi tuen tarpeita säännöllisesti mm. testien ja kartoitusten avulla.

Tärkeä osa työtä on tiivis yhteistyö luokanopettajien kanssa.

Myös yhteistyö huoltajien kanssa on tärkeää.

Lukuvuoden 2021-2022 toteutuma

Laaja-alainen erityisopetus luokilla 1-4 toteutui kuluneena lukuvuonna suunnitellusti, vaikka korona välillä aiheuttikin katoa oppitunneilta sekä lapsissa että aikuisissa. Laajiskin joutui omista töistään hyppäämään sijaiseksi pahimissa tautisumissa.

Tuntimääräisesti 1-2-luokat ovat saaneet resurssia eniten. Painopisteenä ovat olleet kielelliset taidot, eteenkin lukemisen ja kirjoittamisen tukeminen. Erityisen tehokkaita 1-2-luokalla ovat olleet taitotason mukaiset lukuryhmät sekä 2-luokalla myös kirjoitusryhmät. Tämä on mahdollistanut eriyttämisen sekä alas-että ylöspäin. Eo on vastannut eniten tukea tarvitsevasta ryhmästä. Erittäin tehokkaiksi on todettu myös lyhyet n. 15-20 minuutin lukutuokiot säännöllisesti sekä kodin kannustaminen lukutuokioihin erilaisin lukupassikäytäntein.

Poikkeuksellisenkin runsaasta tuesta huolimatta 2-luokalla luetun ymmärtämisen taso jäi reilulla kolmanneksella alle ikätason Allu-testillä mitattuna. Osalla lukutaito ei ollut riittävän sujuvaa teksteistä selviytymiseksi, osalla ei riitä sinnikkyys lukemiseen ja osalla on selkeitä ymmärtämisen vaikeuksia esim. käsitteiden ja sanaston niukkuuden vuoksi. Positiivista on kuitenkin se, että pitkäjänteinen ja säännöllinen tuen jatkaminen joustavissa ryhmissä auttaa kehittämään lukemisen taitoja vielä 3-4 luokilla. Kuluneena vuonna esim. useampi tehostetun tuen oppilas, joka 2-luokalla oli jäänyt alle ikätasoon, pystyi 4-luokan Allu-testissä parantamaan tulostaan ikätasolle.

Oppilaat, joilla on suomi toisena kielenä, haastavat opetusta käsitteiden ja sanavaraston harjoitteluun sekä nk.kielitietoisuuden opetuksen käytänteisiin, joista todellakin hyötyvät muutkin!

Lisäksi tuen ryhmiä on ollut jokaisella luokka-asteella matematiikan perustaitojen vahvistamiseen, 1-luokalla myös visuaalisen hahmottamisen taitojen kehittämiseen sekä puheopetukseen.

Laaja-alainen eo on myös osallistunut yhteisöllisen oppilashuollon toteuttamiseen mm. Meidän luokan kuulumiset-kyselyjen ja hyvinvoinnin vuosikellon mukaisten toimintojen aktivoinnin muodossa.

Jälleen yhteistyö luokanopettajien ja huoltajien kanssa on ollut tiivistä ja erittäin tärkeää tuen järjestämisen ja vaikuttavuuden kannalta. Suuri kiitos siitä kaikille!

0 kommenttia

Lukuvuoden 2020-2021 toteutuma

Nykyiset 2-luokkalaiset joutuivat pitkään etäopetusjaksoon ykkösluokan keväällä juuri siinä vaiheessa, kun lukemaan oppiminen oli herkimmillään. Erityisopettajan tukea on kohdennettu tästä syystä normaalia voimakkaammin juuri tähän ikäluokkaan. Luetun ymmärtämisen pulmat näkyvät yhtä esimerkiksi ALLU-testissä, jossa normaalia suurempi osa oppilaista jäi alle ikätason 2. luokan päätyessä.

Etäopetus on sujunut kuluneen lukuvuoden aikana viime kevättä paremmin Teamsin välityksellä. Esim. loppukevään reilun viikon etäopetuksen aikana eo:lla oli oma tuen ryhmä, johon oppilaat (4 lk) tarvittaessa liittyivät.

Hyödyllisiä linkkejä

Ekapeli

Ekapeli on oppimisvaikeuksia tutkivien ammattilaisten laatima oppimisympäristö, joka kehittää lapsen lukusujuvuuden kehittymistä sekä kirjain-äänen-vastaavuuden oppimista. Pelin vaikuttavuutta on ehditty tutkia paljon ja sen myönteiset vaikutukset lukemisen kehittymiseen on todettu. Peliä suositellaan erityisesti niille, joiden lukusujuvuudessa on haasteita. Ykkösluokan aloittavilla peliä suositellaan ainakin niille, jotka tunnistavat alle 10 kirjainta. Peli on ladattavissa ilmaiseksi osoitteesta www.lukimat.fi. Alla myös ohjeet pelin lataamiseksi kotikoneelle. Pelaaminen vaatii rekisteröitymisen ja lukuun ottamatta Ekapeli-Alkua, pelejä voi pelata vain tietokoneella ja läppärillä. Suositusten mukaan tehokkainta on säännöllinen pelaaminen n. 15-20 min.päivässä. Pelejä on eskareille, ykkösille ja kakkosille ja erikseen maahanmuuttajille omat versionsa (mm. kielet arabia, viro, venäjä, kiina) Lukutaidon taso määrittelee ensisijaisesti pelattavan pelin. EO:lta lisätietoja pelistä. ohjeet ekapelin asentamiseksi tietokoneelle.pdf

Äidinkielen linkkejä

Luki-Luukas

Lukemiseen ja kirjoittamiseen liittyviä harjoituksia.

Vinkkejä lukemisen harjoitteluun kotona

Matematiikan linkkejä

Kertotauluja

Kertotaulujen junaamiseen soveltuvia tehtäviä

Tohtori Tulo

Mukava harjoitteluympäristö kertotaulujen opiskeluun

AbacoMath

Erinomaisia harjoitteita mm. lukujonojen, kymppiparien, lukujen 0-9 hajotelmien ja kymmenylityksen harjoitteluun (Luku 10)

Oppimisvaikeuksiin liittyvät oppaat lapsille ja vanhemmille (OMIS)

Oppaat matematiikan oppimisvaikeuksista

Opas lapsille matematiikan oppimisvaikeuksista

Opas vanhemmille matematiikan oppimisvaikeuksista

Oppaat lukivaikeudesta

Opas lukivaikeudesta lapsille

Opas lukivaikeudesta vanhemmille

Päivi Tuomala (5-6)

Osa-aikainen erityisopetus luokilla 5 - 6

Osa-aikaista erityisopetusta annetaan joustavin järjestelyin. Erityisopetus niveltyy oppilaan saamaan muuhun opetukseen. Osa-aikaista erityisopetusta annetaan kolmiportaisen tuen kaikissa vaiheissa. Opetus on suunnitelmallista, tavoitteellista, joustavaa ja oppilaan tarpeet huomioivaa. Oppilasta tuetaan kokonaisvaltaisesti.

Osa-aikaisen erityisopetuksen tarkoituksena on tukea, ohjata ja opettaa niitä oppilaita, joilla on oppimisvaikeuksia yhdessä tai useammassa oppiaineessa tai sosiaalisissa taidoissa. Osa-aikaisella erityisopetuksella pyritään korjaamaan lieviä oppimista tai koulunkäyntiä haittaavia erityisvaikeuksia.

Osa-aikainen erityisopetus on kiinteä osa perusopetusta ja noudattaa opetussuunnitelmaa. Osa-aikainen

erityisopetus on oppilaan kasvua, kehitystä ja oppimista tukevaa työtä, johon jokaisella oppilaalla on oikeus sitä tarvitessaan. Pyrkimyksenä on vaikuttaa myönteisesti opiskelutottumuksiin, työskentelytapoihin ja koulumotivaatioon. Suunnittelun ja järjestelyjen lähtökohtana ovat oppilaiden yksilölliset tarpeet. Oppilaiden itsetuntoa, opiskelumotivaatiota sekä oppimaan oppimisen taitoja vahvistetaan kaikissa opiskelutilanteissa ja oppiaineissa. Osa-aikainen erityisopetus on tarkoitettu myös ennaltaehkäisemään ja korjaamaan oppimisvaikeuksia.

Mindfulness, tietoisuustaidot työyhteisön hyvinvoinnin välineenä

0 kommenttia

Mindfulness, helppoja harjoitteita lapsille, nuorille ja aikuisille

Mindfulness

Helppoja harjoituksia lapsille, nuorille ja aikuisille

"On todettu, että mitä vähemmän mieli harhailee ja mitä enemmän on läsnä hetkessä, sitä onnellisempi ihminen on"

0 kommenttia

Tietoisuustaidot

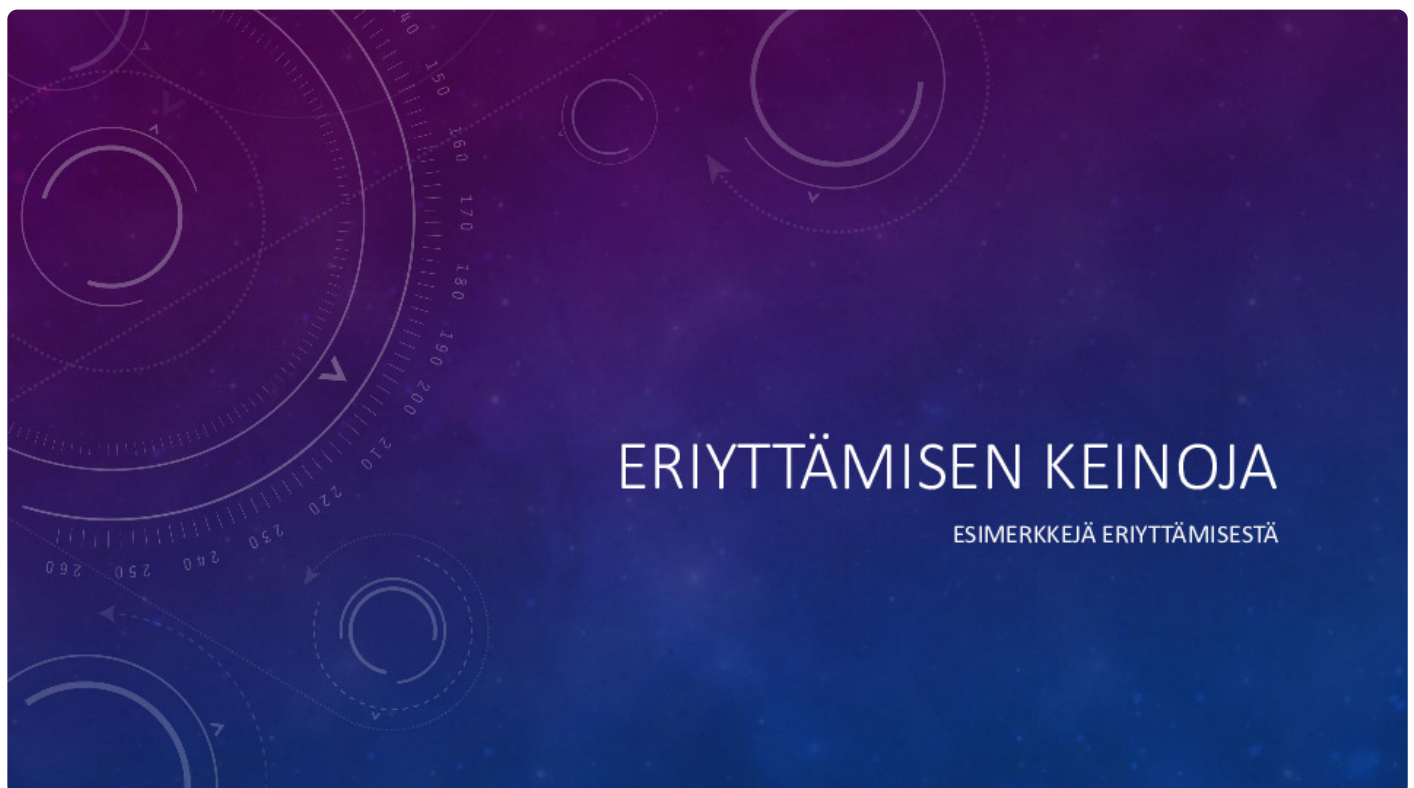
0 kommenttia

Mitä ovat mindfulness -tietoisuustaidot?

0 kommenttia

Eriyttämisen keinoja

0 kommenttia

Lahjakkaiden opetus, eriyttäminen ylöspäin

0 kommenttia

Onnistu eriyttämisessä

0 kommenttia

Rakennetaan nuori vahvaksi

0 kommenttia

Lukituki

0 kommenttia

Pedagogiset asiakirjat

0 kommenttia

Tarkkaavuuden tukeminen, vinkkejä keskittymisen tukemiseen

0 kommenttia

Tartu toimeen, toiminnanohjauksen ja työskentelytaitojen tukeminen

Tartu toimeen

Toiminnanohjauksen ja työskentelytaitojen opettaminen

Lähteinä käytetty:

Merja Tompuri, Tartu toimeen ja Erja Sandberg, ADHD ja oppimisen tuki

0 kommenttia

Ajattelun taidot

Liitteet:

Ajattelun taidot

Luetun ymmärtämisen opettaminen

Liitteet:

Luetun ymmärtämisen opettaminen

Miten selvitä tarkkaavaisuushäiriön kanssa? - Vinkkejä vanhemmille

Liitteet:

Miten selvitä tarkkaavaisuushäiriön kanssa? - Vinkkejä vanhemmille

Muisti

Liitteet:

Muksuoppi

Liitteet:

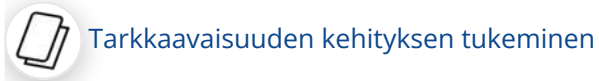
Oppimistaitolomake

Liitteet:

Tarkkaavaisuuden kehityksen tukeminen

Liitteet:

Tunnekortteja

Liitteet:

Työkalupakki

Liitteet:

Eriyttämisen vinkkipankki

Tekijä: Päivi Tuomala

ERIIKTYÄMISEN TARPEIDEN SELVITTÄMINEN

Oppilaan nimi ja luokka: _____

Lomakkeen täytti: _____

Osa-alueet	Kyllä	Ei	Mistä oppiaineesta tai tilanteesta esiintyy
Sosiaaliset taidot ja käyttäytyminen			
Oppilaalla on usein riitatilanteita, joita hän ei kykene itsenäisesti ratkaisemaan.			
Oppilas häiritsee usein opetusta.			
Oppilas on usein oppitunneilla omissa maailmoissaan tai ei seuraa opetusta.			
Työskentelytaidot			
Oppilas ei pysty seuraamaan opettajan ohjeita.			
Oppilas ei saa tunnilla tehtäviä tehtyä.			
Oppilas ei pysy paikallaan.			
Oppilas työskentelee selvästi luokkatovereita hitaammin.			
Oppilas saa säännöllisesti tehtäviä tehtyä luokkatoveriensa nopeammin.			
Arviointi			
Oppilas ei säävältä aselehtijä laivoille tai saavuttaa ne hyvin heikosti.			
Oppilaalta loppuu usein aika kosken tehtävissä tai hän saa aina tehtävänsä valmiiksi reilusti ennen muita.			
Oppilas suoriutuu selvästi tovereitaan hitaammin tai selvästi ikätoveriensa paremmin.			
Oppilas saa säännöllisesti täysiä pisteitä kokeissa tai hän ei koskaan joudu ponnistelemaan tehtävissään.			
Kotitehtävät			
Oppilaalla menee säännöllisesti kohtuullisesti aikaa kotitehtäviin (nialuokilla yli 30 min, yläluokilla 1 h).			
Oppilas ei yleensä selviydy kotitehtävistä itsenäisesti.			
Kotitehtävät kuormittavat oppilasta kohtuullisesti.			
Kotitehtävät ovat usein tekemättä.			
Oppilaalle ei jää koskaan tehtäviä kotiin.			

KÄYSI PÄIVÄ JA TUNTIKÄYTTÖTILINSELVITYS, TUNTIKÄYTTÖTILINSELVITYS, KESKUSTELU- JA KÄYTTÖTILINSELVITYS 2018

0 kommenttia

Kaisa Vainikka (7-9)

Laaja-alainen erityisopetus yläkoulussa

Mitä laaja-alainen erityisopetus on?

Lyhyesti laaja-alainen erityisopetus on oppilaan opiskelun ja koulunkäynnin tukemista.

Kenelle?

Laaja-alainen erityisopetus on tarkoitettu kaikille, jotka tarvitsevat apua koulunkäyntiin ja opiskeluun. Osa apua tarvitsevista oppilaista tapaa laaja-alaisen erityisopettajan kerran tai kaksi, osa säännöllisemmin ja pidempään.

Miten laaja-alainen erityisopettaja työskentelee yläkoulussa?

Laaja-alainen erityisopettaja muun muassa

- tekee testejä, esimerkiksi lukivaikeuden tai matematiikan taitojen selvittämiseksi sekä vahvuuksien löytämiseksi.
- toimii aineenopettajan kanssa samanaikaisopettajana.
- ohjaa yksittäisiä oppilaita tai pienryhmää omassa tilassaan.
- miettii yhdessä aineenopettajan, oppilaan ja huoltajien kanssa oppilaalle sopivia tukimuotoja.

Lukuvuoden 2021-2022 toteuma (luonnos)

Lukuvuosi opiskeltiin ensisijaisesti lähiopetuksena, mutta edelleen korona-tilanne aiheutti runsaasti poissaoloja. Poissaolot sekä lisäsivät tuen tarvetta että hankaloittivat säännöllisen ja suunnitelmallisen tuen järjestämistä. Haasteena tänä lukuvuonna oppilaat, joiden koulunkäynti on syystä tai toisesta epäsäännöllistä.

Pääpiirteissään yläkoulun laaja-alainen erityisopetus toteutui pedagogisiin asiakirjoihin kuvatulla tavalla pois lukien poissaolojen vaikutukset tukeen. Erityisopettajan tuki keskittyi oppiaineista matematiikkaan ja kieliin. Tuki toteutettiin sekä pienryhmissä että samanaikaisopetuksena.

Lukuvuoden 2020-2021 toteutuma

Etäopetuksessa lukujärjestyksen mukaan eteneminen oli hyvä ratkaisu, täysin pudonneita oli selvästi vähemmän kuin viime vuonna.

Tuki pyrittiin järjestämään pedagogisiin asiakirjoihin kirjatulla tavalla. Eriyttäminen etäopetuksessa osoittautui yhä haasteelliseksi tai mahdottomaksi tehtäväksi jo pelkästään sen takia, että kenelläkään ei ole aiheesta aikaisempaa kokemusta.

Muutamia tehostetun tuen oppilaita otettiin lähiopetukseen heti, kun siihen annettiin oikeus.

Etäopetuksessa laitteisiin tai yhteyksiin liittyviä pulmia havaittiin jonkin verran mutta kyseessä ei ollut kovinkaan laaja ongelma.